

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الحمد لله وسلام على خير خلقه محمد وآله وعترته
 اجمعين وبعد لما طلب مني بعض طلبه
 الاستفادة الشريفة على الامثلة المختلفة ارادة
 وسميته يقين وقلت بعون الله المعين هذه
 الامثلة المختلفة هذه اى المترتب الحاضر في
 ذهني تحيلا يعنى وقياسا جعفر الفاظ ياخود معاني
 يا نفوش يا الفاظله معاني يا الفاظله نفوش
 يا معاني ايله نفوش يا الفاظله معاني نفوش
 الامثلة مثال للردر يعنى صيغه لردر المختلفة
 برى برينه مادده وصورته فحال قدر معلوم
 اولكه هر طالبه مقصودى اولان علمه شروعدن
 مقدم اوج شى بلمك لارصدرا اول او فويا جفى
 علمك تعريفنى ثانيا موضوعنى ثالثا عرضنى
 تاكه كندويه اول علم صرف مجهول اوليه
 وما لا يعنيه جالشبيه وهو سى زياده اوله

پس ايمدى صرف لغته تغيير معنا سندن در
 اصطلاحده تحويل الاصل الواحد الى امثلة مختلفة
 لمعان مقصودة متكلمك صفتى مرادا اولنه
 واكرفن مرادا اولنورسه تعريفى علم باصول يعرف
 بها احوال بنية الكلمة التى لسيت باعراب
 صرفك موضوعى قياسيه وقياسيه به مثابه
 اولان كلمه لردر زيرا هر بر علمده نندن بحث
 اولنورسه انما موضوع دير لرو صرفده عرض
 آيتى كريمه لره واحاديث بنويه لره وفقه
 شريفه معنا ويرميه قادر اولوپايد الابدين
 سعادت دارين ايله مكرم ومقررا ولمقدر
 دخى هر كسه كلمه بلمك لارصدرا لغته كلمدن
 ماخود در جرح معنا سنه وجه مناصبتى
 بوبيدن ظاهرا اولور جراحات السنان لها اليام
 ولايلتاما جرح السنان واصطلاحده لفظ
 وضع لمعنى مفرد يعنى معناه مفردا يچون وضع
 اولنان بر لفظدر وكلمه اوچدر اسم فعل

حرف اسم لغته عالی یا علامت دیکدر اصطلاحه
 مادال علی معنی فی نفسه غیر مقترن باحد
 الارضنه الثلاثة یعنی بر کلمه در کندی نفسه
 معنایه دلالت ایدرا وچ زمانک برینه مقارین
 اولها قسین و فعل لغته حرکت البدن بعضا
 اوکلا یعنی شیء اشلمیه دیر لر و تاثیر معناسه
 کلور مجاز اصطلاحه مادال علی معنی فی نفسه
 مقترن باحد الارضنه الثلاثة یعنی بر کلمه در
 که کندی نفسه معنایه دلالت ایدر
 او یله معنا که اوچ زمانک برینه مقارندر
 وحرف لغته طرف و جانب دیکدر اصطلاحه
 ما لا یدل علی معنی فی نفسه بل آله لفرم غیره
 یعنی بر کلمه در که کندی نفسه معنایه
 دلالت ایلمر بلکه آخری فرم اتمیه بر التدریانه
 ضم اولند قد کندی معناسی فرم اول نور بونده
 صکره بلکه امثله مختلفه صیغه سنه بکرمی
 التي لفظ واردر نحو فعل یفعل فعلا

فیهو فاعل و ذاک مفعول لم یفعل لما یفعل
 ما یفعل لا یفعل لن یفعل لیفعل لا یفعل
 افعل لا تفعل مفعول مفعول فاعل فاعل
 فعیل فعلی فاعل فاعل فاعل افعل
 ما افعله و افعل به بونلر ورنندر
 و موزونی نصر قراء کتب فتح فلاح
 ضرب قتل ندم قعد حرج و غیر
 ذلك وزن دیمک فاء الفعلی فاعین الفعلی عین
 لام الفعلی لام اوله فعل کبی موزون دیمک
 بونلر اولیوب غیر حرفلر اوله نصر و غیر لر کبی
 صیغه ده جمله الفاظ مفرد در تنیه و جمع یوقده
 اون اوچ اسم و اون اوچی فعل اسمده اخبار لوق
 و انشالوق اولموز زیر اجملنک صفتدر بلکه فعلده
 اولور یدیسى اخباردر ماضی مضارع جمد مطلق
 جمد مستغرق نفی حال نفی استقبال تأکید نفی
 استقبال التسی انشادر امر غائب نفی غائب
 امر حاضر نفی حاضر فعل تعجب اولاً فعل تعجب ثانی

اخبار شول کلامه دیر لکه صدق و کذب احتمالی
اوله کلام نسبه خارج تطابقه اوله تطابقه
انشا شول کلامه دیر لکه صدق و کذب ا
احتمالی اولیه بشی منفید لم یفعل لما یفعل
ما یفعل لا یفعل لن یفعل یکی مثبت و فعل
یفعل منفی شول کلامه دیر لکه کند یسند
بر شیتک بر شیه عدم ثبوتیه حکم اولنه
مثبت شول کلامه دیر لکه کند و سنده بر
شیه ثبوتیه حکم اولنه پس امده منفی
و مثبت انشا اولان یرلرده و اخبار یله انشا
لک شانندن اولمیان یرلرده متصور دکلد
زیر احکم اولان یرلرده اولور **فصل** فعل
فعل ماضی معلوم مفرد مذکر غائب معنی
اشلدی بر غائب ارجحش زمانه مجرولده
اشلدی ماضی لغتده سابق دیمکدر
اصطلاحده ماد دل بهادته علی معنی وجد
فی زمان الماضی یعنی شول فعلده ماد سیله

بر حدیثه دلالت اندیکه اول حدث زمان ماضیده
بولندی معلوم لغتده بلین شی دیمکدر اصطلاحده
ما اسناد الی الفاعل یعنی شول فعلده فاعله
اسناد اولنه نحو ضرب زید عمرو و مجرول لغتده
بلین شی دیمکدر اصطلاحده ما اسناد الی المفعول
یعنی شول فعلده فاعلی حذف اولنه مفعول
انک یرینه قائم اوله و فعل اول مفعوله اسناد
اولنه نحو ضرب عمرو ای ضرب زید عمرو
اگر سوال اولنه فعلک نسبی ماضی در
یعنی لفظی معنی اسمی یکسمی جواب اولور
بر یسی دکلد بلکه ماد سیله هیئتک معنی
دلالتدر ماددن مراد فاعلین لامدر و
هیئتدن مراد بمسئول و زرینه ترتیب
حو و فیله حرکات و سکناتدر و ماضی
معنی سنده اوج مذهب وارد در جمهره عند
حدث زمان فاعل قایده نسبتدر و محققین
عندنه حدث زمان فاعل معینه نسبتدر

و بر کوی عندند حدث فاعل مایه نسبتند
وصیغه مطرده سنده معلومه و مجهوله
اون دورت لفظ وارد در غائب و غائبه مخاطب
و مخاطبه او چر لفظ در و نفس متکلم یکیدر
بشی مفرد دردی تشبیه در بشی جدر خو
فعل فعلا فعلو فعلت فعلتا فعلن
فعلت فعلتما فعلتم فعلت فعلتما
فعلتن فعلت فعلنا موزونی نصر
نصرا نصر الی آخره معلومه علامت اولی
مفتوح مجهوله مضموم در مجموعی صیغه
و آخری دورت یوده مفتوح یعنی غائب
غائبه نک مفرد لرزنده و تشبیه لرزنده و بزرده
مضموم جمع مذکر غائبه و ما باقی لرزنده
طغور یوده ساکن در معلومه و مجهوله
بویله در **فصل** یفعل فعل مضارع معلوم
مفرد مذکر غائب معناسی اشار بر غائب ار
شمذیکی حاله یا کلچک زمانه مجهوله اشلتو

مضارع لغتده مشابه دیمکدر اصطلاحده
مازل بمادته معنی وجد فی زمان الحال و الا
استقبال یعنی شول فعلدر ماد سینه بر حده
دلالت اندیکه اول حدث شمذیکی حاله
یا کلچک زمانه بولندی یا حود ما مشابه
الاسم الفاعل بزیاده احد حروف اتین لفظا
و معنای استعمال یعنی شول فعلدر کما اولنده
اتین حرف لرزنده بری ماضی اوز سرینه زیاده
قلنغله اسم فاعله لفظده و معناده و استما
لده بگنیه و جمهور عندند حال معناسیه
استقبال بیکنده مشترکدر بعض عندند
حالده حقیقتدر استقبالده مجازدر و بعض
عندند عکسله در و صیغه مطرده سنده
معلومه و مجهوله ینه اون دورت لفظا
غائب و غائبه مخاطب و مخاطبه او چر لفظا
نفس متکلم یکیدر دوردی ظاهر مفرد در
واوچی تشبیه بش جدر نفس متکلم بر در مفرد مذکر

وموثقه شاملدر ومع الغير لفظی دخی بر در
 تنیه و جمعه مذکر وموثقه شاملدر و موثقه
 دخی بویله در بواجل دن او توری خلاف قیاس
 اوزرینه مضارع صیغه سی اون بر لفظ در
والا قیاس اون سکر لفظ ایدی نحو یفعل
یفعلان یفعلون تفعل تفعلان یفعلن
تفعل تفعلان تفعلون تفعلین تفعلان
تفعلن افعل نفعل موزونی یضرب
 یضربان یضربون الخ معلومه علامت
 ثلاثیه بر در مضارع حرفی مفتوح ایسه
 معلومدر مضموم ایسه مجرولدر و رباعیلره
 ینه بر در آخر کی حرفک ما قبلی مکسور ایسه
 معلومدر مفتوح ایسه مجرولدر و تفعل تفاعل
 تفعلل بایلر نده ینه بر در مضارع حرفی
 مفتوح ایسه معلومدر مضموم ایسه مجرولدر
 و سایر بایلر نده علامت ایکیشدر در مضارعه
 حرفی مفتوح و آخر کی حرفک ما قبلی مکسور ایسه

معلومدر و اگر مضارعت حرفی مضموم ایسه و آخر
 کینک ما قبلی مفتوح ایسه مجرولدر و جموع صیغه
 علامت برینی بونه قیاسیله بل **فصل** فعلا مصدر
 مؤکد غیر منی مفرد اللفظ معناسی شملک معناه
 مصدری اولی اوزره و اگر منی للفاعل ایسه معناسی
 اشلیجک و اگر منی للمفعول ایسه معناسی سلیمک
 و اگر حاصل بالمصدر ایسه اشلمدن حاصل اولان
 اثریمکدر مصدر لفته محلی صدور دیمکدر اصطلاح
 اسم الحدیث جاری علی الفعل یعنی بر حدیثک اسمیک
 اول حدث فعل اوزرینه جاریدر و بعض عندک
 اسم اشتق منه الافعال یعنی بر اسمدر کنیدر
 افعال مشتق فالمشدر و محققین عند نده هر
 مصدر ابقاع معناسنده در معناه مصدر و احتیاج
 جزئی تعبیر لیر که معناه احتیاج جزئی ندر توجه القلب
نحو توجه القدره الحارثه الى ابقاع الفعل والى الكف
عنه ايله تفسیر لیر و مصدرک تنیه سی و جمعی
 اولدیغدن صیغه سی تصرف و لئازیرا مفروضی

کلیه وضع اول نشد مکر عدد یا نوع یا اسم فاعل
یا مفعول معالرنده بری قصد اول نور سه بو
تقدیرجه تشیه و جعل نور و بعض صرفیتون
عندند مصدر اسم فاعل و مفعول و زنند
کلور نخوراض کافی عاقبه باقیه و مفتوح
مکروه معسوره میسوره و مبالغه و زنند کلور
خوتلعاب و دلپلی و تنصار معناسی قتی یردم
اتمکاک و بصریتون عندند مصدر اشتقاقه
اصلدر کوفیون عندند فعل ماضی اصلدر لکن
کوفیون مذهبی مرجوحدر و مصدر لک موزونی
سماعیدر بر عدد منحصرد کلدر اولدیغندن
مجموعه وزن تعبیر اول نور لکن سیویه او توز
ایکی وزن فیاسیله بولشددر نحو قتل فیق
تسفل رحمة نشدة کدره دعوی
دگری بشری لیان حرمان غفران نزلان
طلب حنوز صغر هدی غلبه سرقه
زهاب صراف سئوال زهارت در رایه

دخول قبول وجیف صهوبه مدخل
مرجع مسعاه مجده ابن حاجب بغایه
کراهه رباده ایلدک **فصل** فاعل اسم فاعل
مفرد مذکر معناسی شلیجی برار فاعل لغتک
اشلیجی اصطلاحه اسم مشتق من معلوم
المضارع لمن قام به الفعل بمعنى الحدوث یعنی بر
اسمدر فعل مضارعنک معلومندن مشتق
قلمشدر بر ذات ایچون که حدث انکله قائمدر
حدث بمعنى الحدوث قیدی صفت مشبهدر
احتراز ایچون زیر اکندی ثبوت معناسنه در
تعریفده بوجهتدن غیری تغایر یوقدر و شونده
انتقال اولماز مکر شدوزا اما حد و ثده اصل
انتقالدر نحو اکل شارب سارق فارق قاتل
ضارب بعض کرم شو معناسنه کلور نحو مؤمن
متقی فاجر فاسق و بعض کرم اسم فاعل مبالغه
اوزانی اوزرینه کلور تکلم کلجیدر و صیغه
متفقه سنه اون لفظ وارددر نحو فاعل فاعلان

یا فاعلین فاعلون یا فاعلین فعال و فاعل و فعلة
 فاعله فاعلتان فاعلات و فواعل موزون نصر
 ناصران صیغه ده ایکی مفرد ایکی تشبیه التجمع
 وارد دردی مکسر ایکی مصحح در بر مفرد
 بر تشبیه بر جمع مصحح اوچ جمع مکسر مذکر در
 و بر مفرد و بر تشبیه و بر جمع مصحح بر جمع مکسر
 مؤنث در لر مصحح دیمک مفرد لفظی جمع علامتی
 کلمه تغییر اولتیه حر و قات تداخلیل یا خود
 حرکاتک احتلافیله اما مکسر بونک خلافتنه
 فاعل اولنه **فصل** مفعول اسم مفعول مفرد مذکر
 معناسی شلیخی برار لغت معنا سنجه و اصطلاح
 اسم اشتق من مجهول المضارع لمن وقع علیه
 الفعل یعنی بر اسم در فعل مضارع مجهولند
 مشتق قلمشدر بر ذات ایچون که آنک او زینه
 حدث واقعد و وزن غالب مفعول در بعض
 کوه فعیل قیل کی و بعض کوه فعیل عفور کی
 کلور و مزید آنده مشتق اولدی یعنی کندی مضار

عسک مجهول و زنی او زینه و اسم فاعل معلوم
 و زنی او زینه در الا مشوق قدر وار که مضارعت
 حرفی یزینه بر صبی مضمومه و صنع اول نور نحو مکرم
 یکرم یرنده در اسم فاعل ایسه آخر کی حرفت ما
 ما قبلنک کسر یله در مضارع معلومه کی اسم مفعول
 ایسه فتحیله در مضارع مجهولده کی و مفعولک
 صیغه متفقہ سندہ یدی لفظ وارد در نحو
مفعول مفعولان یا مفعولین مفعولین
یا مفعولین مفاعل مفعولة مفعولتان یا مفعولتین
 مفعولات موزون منصوب منصوران اه صیغه
 ایکی مفرد ایکی تشبیه اوچی جمع ایکی مصحح در بر
 مکسر در و بر مفرد بر تشبیه بر جمع مصحح و بر
 جمع مکسر مذکر در لر بر مفرد بر تشبیه بر جمع
 مصحح مؤنث دیر لر اما مزید آنده فاعل و مفعولک
 صیغه سندہ التشر لفظ کلور **فصل** لی فعل
 لفظ مضارع معنا ماضی فعل جحد مطلق معلوم
 مفرد مذکر عائب معناسی شلیدی بر عائب

کجش زمانده لما یفعل لفظ مضارع معنا ماضی فعل
جحد مستغرق معلوم مفرد مذکر غائب معناسی هیچ
یزوم اتمد بر غائب کجش زمانده ما یفعل فعل
مضارع نفی حال معناسی شلمز بر غائب ارشمد یکی
حالده لا یفعل فعل مضارع نفی استقبال در لن
یفعل تاکید نفی استقبال معناسی البته شلمز
کلجک زمانده بونلر اصلنده مضارع در لکن لم
ولما داخل ولد قلرنده مضارع معناسی ماضیه
قلب اتمد کند نصکره ماضی معناسی نفی ایدر لر
لکن لما وقت انقادن بر و وارینه ماضی تکلم
وقتنه دک نفی اتمد یکچون جحد مستغرق دندلی
ومضارع حال معناسیله استقبال معناسی
بیکنده مشترک در ماد داخل ولد قدده حال نفی
اتمد یکچون نفی حال دندلی ولا استقبال نفی
اتمد یکچون نفی استقبال دندلی ولن استقبالی
تاکید وجهی وزرینه نفی اتمد یکچون تاکید نفی
استقبال دندلی صیغه لک تصرفاتی مضارع

کبیدر ولما یله لما مضارع ساکن ایدر لر ولن
نصیله یدر وما یله لانتک دحوالرنده صکره
حال وزرینه مرفوع باقی قلور **فصل** لیفعل
فعل امر غائب معلوم مفرد مذکر معناسی اشله
سوک بر غائب ار لا یفعل فعل نزی غائب
معلوم مفرد مذکر معناسی اشله سک بر غائب
ار ایکسده فعل مضارع نک غائب وغائبه سنده
مشتق در لر اتمکچون صیغه متفقہ لرنده معلومه
ومجهولده التشر لفظدن زیاده یوقدر نحو لیفعل
لیفعلا لیفعلوا التفعول لتفعلا لیفعلن بر مفرد
بر تشبیه بر جمع مذکر غائب در لر و اوچی موثت غائبه
در لر **فصل** افعل فعل امر حاضر معلوم مفرد مذکر
محاطب معناسی اشله سن بر حاضر ار لا تفعل
فعل نزی حاضر معلوم مفرد مذکر محاطب معناسی
اشله سن بر حاضر ار فعل مضارع نک محاطب
ومحاطبه ونفس متکلم لرنده مشتق در لر اتمکچون
صیغه متفقہ لرنده معلومه ومجهولده سکر

لفظ وارد در نحو فعل افعلوا افعلوا افعلوا
افعلا افعلن لا افعل لنفعل متكلمك
معنای فعل امر مخاطب معلوم نفس متكلم
واحد سیه بین بن یا حود مع الغیر اشلیه
روز بر بجزولی لتفعل لتفعلا لتفعوا لتفعلی
لتفعلا لتفعلن لا افعل لنفعل متكلمك
معنای فعل امر مخاطب بجزول نفس متكلم
واحد اشله بین بن یا حود مع الغیر اشلنه
لیر بزهی لا تفعل لا تفعل لا تفعلوا لا تفعلی
لا تفعل لا تفعلن لا افعل لا تفعل متكلمك
معنای فعل زهی حاضر معلوم نفس متكلم وحده
اشلمین بن بجزول اشلیمین بن یا حود مع الغیر
اشلمیه یز بز بجزول اشلیمیه یز بز بز مفرد بر تشیه
بر جمع مخاطب در لر و اوچی مخاطبیه در لر و ایکیش
متكلم در لر معلومه و بجزولده امر و نهی غائبه
لام ولا و نهی حاضرده لا فعل مضارع یعنی ساکن
اید لر و امر حاضر ساکن در کوفیون عندده

مقدر لا مله و بصرتون عندده و قفده او توی
سکون اوله رینه مینیدر و معلوم اوله که
امر لغته حادث و تکلیف معناسند در
واصطلاحده لفظ طلب به الفعل مطلقا
یعنی بر لفظ در انکله فعل طلب و نور مطلقا
اما معانیین عندده اگر امر ما مور او زرینه
کندی عالی عدایدر سه امر در و اگر مساوی
عدایدر سه التماس در و اگر ادنا عدایدر سه
دعا در بو متكلمك صفتی اولد و غنه بنا و در
اتا صیغه نك صفتی اولور سه تعریفی صیغه
یطلب بر الفعل مطلقا یعنی بر صیغه در
انکله مطلق فعل استکوز و نهیک تعریفی
بو یله در الالف فعل رینه ترک تعبیر اولور
ملاحظه اولنه **فصل** مفعل مضمر می
مفرد اللفظ معناسی شایکک یا خود اسم
مکان معناسی شایجک مکان یا خود
اسم زمان معناسی شایجک زمان لغته

واصطلاحه اسم مشتق من المضارع مكان
 او زمان وقوع فيه الفعل يعني براسمدر مضار
 عنك معلوم من مشتق قلتمش اوله برمكان
 يا زمان ايچون كه حدث اولكانده يا زمانده
 واقع اوله و بومصدر قيا سيدر كند و مضار
 عنك عين الفعله نظرا و لنوران شا الله
 اقسا ما ر حفظا و لنقدن صكره مقصوده
 محلي بياني كلكدر و صيفه متفقه سي
 اوچ لفظدر نحو مفعل مفعلان يا مفعلين
 مفعلات بر كوي مرحوم صرف كفايه سنده
 جمع مفاعل كلورده كلورديدي يعني
 اشليجك مكانلر يا زمانلر اقامزيدات
 بايلرنده مصدر ميمي اسمي مكان اسم زمان
 اسم مفعولك وزني او زرينه درلر نحو مكرم
 و متدخرج **فصل** مفعل اسم الت مفرد معنا
 اشليجك برالتر لغته ما يعالج به الفاعل
 الى المفعول به در اصطلاحه اسم مشتق

من المضارع اللاله يعني براسمدر مضارعه
 مشتق درالتايجون و متعدي اولان ثلاثيك
 غير سنده بنا اولمز و اوزاني اوچدر نحو مفعل
 مفعال مفعله يمك كسريله و فانك سكونيله
 اصل و لكيدر و صيفه متفقه سنده ينه اوچ
 لفظدر نحو مفعل مفعلان يا مفعلين مفعلات
 و بر كوي عندنده ينه جمع مفاعل كلور و شاذ
 او زرينه التي اسم قدر مفعل و زننده يمك
 و عينك ضميله و فانك سكونيله كلام عربيده
 مستعملدر نحو مُسْقَطٌ مُنْجَلٌ مَدَهْنٌ مُدَقُّ
مَكْحَلَةٌ مُخْرَضَةٌ فَصَلٌ فَعْلَةٌ فانك فتحيله
 مصدر بناء مره مفرد معناسي بر كوه اشلمك
فَعْلَةٌ فانك كسريله ايكسنده عينك سكونيله
 مصدر بناء نوع مفرد معناسي بر درلر لو اشلمك
 لك مره لغته كره و نوع لغته درلر لومعناسته
 اصطلاحه مره اسم دل على كتيه الحدت
 يعني بر مصدر در كه حدثك كتيه دلالت

ایدرو نوع اسم دل علی کیفیت الحدت یعنی بر
مصدر که حدثت کیفیتنه دلالت ایدر
مره ایله نوعک ثلاثیدن بنا لری میمینک
غیرا اولان مصدر تالشنه نظر اولور تاسی
یوق ایسه اوزرینه تاز یاده قلنور واکر
وار ایسه بنا مره ده اولنه بر لفظ مره یا
واحد زیاده قلنور و بنا نوعه شدید
یا ضعیفه یا حسنه یا قبیحه زیاده قلنور
و مزیدانده ایکنسنده اخرنده تاز یاده قلنور
یوق ایسه نحو اکرامه و استخر احة و صفة
متفقه لری سماعا اوچر لفظ در خوف فعله
فعلتان یا فعلتین فعلات نوع فعله فعلتان
یا فعلتین فعلات **فصل** فعل اسم تصغیر
مفرد معناسی استلمیک برار لغتده کوچیک
دیگر اصطلاحده اسم زید فیه یاء لتدل
علی تقلیل یعنی بر اسم در کند سنده بر یا
زیاده قلندی شیئت تقلیل دلالت

اتسون ایچون تقلیل تحقیر و تقریبه تعیم
اولور زیرا مکبری مصغر قلمدن عرض اوچ
شیئت بر یسیدرا اولکی کثرتی توهم
اولنا شیئت تقلیلنی بیاندر غالباجعه
وجعه مشابه اولان بر لره اولور خودر تجاه
و غلیظه ایکنی عظمی توهم اولنان شیئت
تحقیرینی بیاندر غالباعلمده واسم جنسده
اولور خوجمید و رجیل بعض کره اسماء
مشتقاتده اولور لکن حقارت و عظمت
توهم اولنمیان یرده معلوم اولور خو صویرب
مضیرب اوچینجی بعد توهم اولنان یرده
شیئت تقریبنی بیاندر غالباظرفده اولور
خو قبیل و امیس و بعض کره تصغیر تعظیم
ایچون بنا اولور خود و بهیه و بعض کره
شفقت ایچون خویا بنی و ثلاثیده و زنی
فعل رباعیدن فعل و مجموعندن صفه
متفقه سنده اوچر لفظ در خو فعل فعلان

يا فاعلين فعيلاّت موزونلرنى قياس ايله
فعل فعلى اسم منصوب مفرّد مذكّر معناسى
اشتملكه منسوب برار منسوب لغتده
اسم مفعول ورتنده نسبت اولنان شى
ديمكدر اصطلاحده اسم لحن باخره ياء مشدّده
للنسبه اليه يعنى براسمدر اخرينه برشدلى
يا زياده اولدى كنديه نسبت اولنسون
ايچون يا وحدّة و مبالغه وزائده خارج
قلدى مثالى ترتيب اوزينه روتى احرى
كرتى واسم منسوبدن غرض ينه اوج شيتك
بريسيدرا ولكى منسوب منسوب اليهك
تختده قلمقدر نحوها شى اى منسوب
الى الهاشم ايجنى منسوفى منسوبك اليه
اولان بلده نك التند قلمقدر نحو مدنى
مكى بوسنوى اوجينى منسوبى منسوبك
اليهك صفتده قلمقدر نحو رقيقى حقيقى
وصيغه متفقده سنده التى لفظ وارد رنحو

فعلّى فعليان يا فعليين افعليون يا افعليين
فعلية فعليتان يا فعلتين افعليات وموزونلرنى
بونه قياس ايله **فصل** فعول و فاعيل هربرى
اسم فاعل واسم مفعول ولور نحو غفور بمعنى
فاعل وحمول بمعنى مفعول ورجيم بمعنى فاعل
وقيل بمعنى مفعول صيغه متفقده لرنده
التشريف لفظ كلور بلا جموع المكسر نحو فعول
فعولان يا فعولين فعولون يا فعولين فعولة
فعولتان يا فعولتين فعولات و فاعيل بونه
قياسيله در موزونلرنى كذا كدر **فصل** فاعل
اسم فاعلك مبالغه سيدر لغتده بحسب
الكيف قوى يا قى لين اشليجى وبحسب الكم
كثير وچوق اشليجى واصطلاحده اسم مشتق
من معلوم المضارع لذات قام به الفعل بمعنى
الحدوث مع المبالغة وصيغه متفقده سنده
ينه التى لفظ كلور نحو فاعل **فصل** فاعلان
يا فاعلين فاعلون يا فاعلين فاعلة فاعلتان

يا لغة ايله اسم فاعل

يا فعالين فعالات وموزونلريني قياس ايله
واوزاني سماعيدرون بش قدردر غفور
قدير صيار مجدم صديق كيار طول يقظ
غفل علامه درايه فروقه ضحكه اول فتح
حاييله وثاني سكونله بمحذامة مقام معطر
مرحوم برکوي بوفصلي صيغه مختلفه ده
ذکر ايلدي اسم فاعله مفعولدن خارج
اولدکلر ايجون **فصل** افعال اسم تفضيل مفرد
مذکر معناسي قتي اشليجي رك برار ولغته
زياره ويك معناسنه در اصطلاحده اسم
مشتق من المضارع المعلوم لذات قائم معه
الفعل بمعنى الحدوث زياده على الغير يعني
بر اسمدر معلوم اولان مضارعدن مشتق
قائمشدن بر ذات ايجون كه انكله فعل قائم
غيريك اوزرينه زياد لغني افاده ايجون
وانجق ثلاثيدن بنا اولنوروشول ثلاثيدن
بنا اولنور كه كون وعيب اوليه زير ابونلردن

به تقدم اولدي زيبى
بحوز فاعل ذاتيه مبالغه
باقية زيبسنة مقدم
تبه تقدم وضعاً
جه اولدي

مطلب اسم تفضيل

فاعله ايله
عندل فعل تعجب
تقديم اولدي

صفت

صفت مشبهه غالباً بنا اولنور اما حق
واجهل واضل شازدر وزني افعال دن غير
اشدلمدي هرنك وعينك فتحيله وفانك
سكونيله استعمالى وچ شينك بر تيسيله در
الف لام ايله يا اضافله يا من ايله مفضل
ومفضل عليه معلوم اولسون ايجون وصيغه
متفقه سنده التي لفظ كلور نحو **افعل**
افعلان يا **افعلين** **افعلون** يا **افعلين** فعلى
فعليان يا **افعلين** فعليات موزونلريني
بونه قياس ايله **فصل** ما افعله فعل تعجب
اول مفرد مذکر غائب معناسي عجب اشلدی
بر غائب **فصل** وافعله فعل تعجب ثاني
مفرد مذکر غائب معناسي نه عجب اشلدی
بر غائب اروفعله تعجب يا اضافتي بيانیه ايله
لغته امور غريبه ادراك عندنده نفسك
نفعالنه دير لر اصطلاحده ما وضع لانشاء
التعجب يعني بر فعلدر كه تعجبك حصوله

مطلب فعل تعجب

صفت

دلالت ایچون وضع اولمشدر کیرک متکلمدن
و کیرک محاطیدن و کیرک غائبیدن صادر اولسون
وتعجب اول افعال بابینک ماضی سندن منقولدا
یعنی ما افعله ده اولان سیبویه عندنده
موصوله و افعال فعال بایدن ماضیدر
و ضمیر قبل النقل منضوب متصل ایدی و تعجب
ثانی امر حاضرک معلومندن منقولدر یعنی
و افعال به افعال بایدن امر حاضر دروبا
ضمیر مجرور متصل ایلد قبل النقل اکیا متعلقدا
و معنای بر در الا شوقدر و ارکه ثانیده
تعجب زیاده در و بونلر ده انجق ثلاثیدن
بنا اولنور و لون و عییدن بنا اولنر لوما
ما امره دنلر و بونلرک نصر فلرنده اصل
صیغه تغییر اولنر بلکه تشبیه و جعلری
مذکر و مؤنث لری انجق ضمیر ایلد در و صیغه
متفق لرنده اون دورت لفظ کلور خو
ما افعله ما افعالها ما افعالهم ما افعالها

معلوما

ما افعله ما افعالها ما افعالهم ما افعالها

حتی